

1404 îl numește « cinstitul și credinciosul boier al nostru, dumnealui Bratei, mare logofăt »<sup>16</sup>.

O cercetare mai atentă a identității unor idiotisme grafice ce se întâlnesc în documentele din 30 iulie 1401 și din 16 sept. 1408, care, după cum se specifică în ele, au fost scrise « cu mâna lui Bratei logofătul », și actul nostru, cred că ar putea dovedi că și acesta a fost scris tot de mâna lui<sup>17</sup>.

**Promulgația** (formula prin care obiectul actului se aduce la cunoștința celor interesați), în forma în care se fixează în actele moldovenești, începînd cu cel din 7 martie 1407<sup>18</sup>, este exprimată pentru prima oară în actul acesta: *знаемо учинимъ симъ нашенъ аистомъ оуекмъ, кто коли на ны оуэритъ или оуслишитъ его* (facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi). De asemenea și *coroborația* este pentru întâia oară formulată în acest act din următoarele elemente: porunca de a întocmi și întări actul exprimată prin verbele: *писати* și *приккесити*, substantivul *печатъ*, numele persoanei, precum și atribuția sa de logofăt.

Pentru o mai precisă determinare a elementelor cronologice (luna, ziua) se indică aci și mucenicul zilei (Macovei). În unele acte, anterioare acestuia, s-a folosit sărbătoarea (sf. Petru și Pavel, sf. Ioan Botezătorul) ca element cronologic<sup>19</sup>, dar indicarea unei zile obișnuite și prin mucenicul din calendar se întâlnește pentru prima oară în acest act<sup>20</sup>.

Tot ca o completare a datării se adaugă în acest document o informație istorică foarte interesantă: prezența cneazului Teodor la curtea domnitorului Moldovei, în momentul redactării actului. Este vorba de Teodor Coriatovici, fost cneaz al Podoliei — țară vecină cu Moldova. Acesta, în 1394, nereușindu-i acțiunile îndreptate împotriva Poloniei și Lituaniei, s-a refugiat în Ungaria, de unde va încerca în repetate rînduri să scoată Moldova de sub suzeranitatea polonă, atrăgînd-o spre Ungaria. Prezența lui la Suceava în august 1403 — atestată în documentul de față —, după ce Alexandru prestase în 1402 jurămint de credință Poloniei, nu poate avea o altă explicație. Or, se știe că Alexandru cel Bun, între Polonia Iagelonilor, care nu fusese prea sinceră față de el, și Ungaria lui Sigismund de Luxemburg, n-a putut trece la o atitudine fățișă, mai îndrăzneată. Abia către sfîrșitul domniei a preferat alianța cu Lituania lui Swidrigaillo, care-i oferea perspectiva unei mai depline independențe<sup>21</sup>.

**Slatul domnesc.** În acest act figurează ca martori patrușprezece boieri, dintre care numai panului Negrea i se specifică dregătoria: vornic de Suceava.

În afară de boierul Iațco, fost în cancelaria domnească pînă în septembrie 1400, care apare întîia oară printre martori în acest document, toți ceilalți treisprezece boieri sînt menționați și în actele anterioare. Boierul Tamaș,

<sup>16</sup> Doc., *op. cit.*, p. 15.

<sup>17</sup> Damian Bogdan crede că Bratei, ca și înaintașului său Iațco, a acumulat formarea, conceperea și scrierea actelor (*Diplomatica slavo-romină în DIR, Introducere*, II, Buc., 1956, p. 33, nota 4).

<sup>18</sup> Vezi, Damian P. Bogdan, *op. cit.*, p. 90.

<sup>19</sup> Vezi, de pildă, documentul din 29 iunie 1400, în *op. cit.*, p. 10.

<sup>20</sup> Documentul din 20 decembrie 1414 a fost dat în ziua Sf. Ignat (*Op. cit.*, p. 35).

<sup>21</sup> Vezi și C. Racoviță, *Începuturile suzeranității polone asupra Moldovei*, în « Revista Istorică Romină », X (1940), p. 237. Vezi și P. P. Panaitescu, *Legăturile moldo-polone în sec. al XV-lea și problema Chilieii. Așezarea Chilieii (Lycostomo) și drumul comercial spre Polonia*, în « Romanoslavica », III, p. 95—114.